

2443**CYWILNOPRAWNA KONWENCJA O KORUPCJI,**

sporządzona w Strasburgu dnia 4 listopada 1999 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 4 listopada 1999 r. została sporządzona w Strasburgu Cywilnoprawna konwencja o korupcji, w następującym brzmieniu:

*Przekład***CYWILNOPRAWNA KONWENCJA O KORUPCJI****CIVIL LAW CONVENTION ON CORRUPTION****Preambuła****Preamble**

Państwa Członkowskie Rady Europy, pozostałe Państwa oraz Wspólnota Europejska, sygnatariusze niniejszej Konwencji;

The member States of the Council of Europe, the other States and the European Community, signatories hereto,

uznając, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności pomiędzy jej członkami;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

świadome wagi zacieśniania międzynarodowej współpracy w walce z korupcją;

Conscious of the importance of strengthening international co-operation in the fight against corruption;

podkreślając, że korupcja stanowi wielkie zagrożenie dla rządów prawa, demokracji oraz praw człowieka, dla uczciwości i sprawiedliwości społecznej, że powstrzymuje rozwój ekonomiczny oraz zagraża prawidłowemu i uczciwemu funkcjonowaniu gospodarki rynkowej;

Emphasising that corruption represents a major threat to the rule of law, democracy and human rights, fairness and social justice, hinders economic development and endangers the proper and fair functioning of market economies;

dostrzegając niekorzystne skutki finansowe korupcji w odniesieniu do poszczególnych osób, przedsiębiorstw, Państw, jak również instytucji międzynarodowych;

Recognising the adverse financial consequences of corruption to individuals, companies and States, as well as international institutions;

przekonane o znaczeniu przyczyniania się prawa cywilnego w walce z korupcją, w szczególności przez umożliwienie uzyskania godziwego zadośćuczynienia osobom, które poniosły szkodę;

Convinced of the importance for civil law to contribute to the fight against corruption, in particular by enabling persons who have suffered damage to receive fair compensation;

przypominając konkluzje i rezolucje 19. (Malta, 1994), 21. (Czechy, 1997) i 22. (Mołdawia, 1999) Konferencji Europejskich Ministrów Sprawiedliwości;

Recalling the conclusions and resolutions of the 19th (Malta, 1994), 21st (Czech Republic, 1997) and 22nd (Moldova, 1999) Conferences of the European Ministers of Justice;

mając na uwadze Program Działań Przeciwko Korupcji przyjęty przez Komitet Ministrów w listopadzie 1996 r.;

Taking into account the Programme of Action against Corruption adopted by the Committee of Ministers in November 1996;

mając również na uwadze studium możliwości opracowania konwencji o cywilnoprawnych środkach zadośćuczynienia za szkody spowodowane przypadkami korupcji przyjęte przez Komitet Ministrów w lutym 1997 r.;

Taking also into account the feasibility study on the drawing up of a convention on civil remedies for compensation for damage resulting from acts of corruption, approved by the Committee of Ministers in February 1997;

mając na względzie Rezolucję (97)24 dotyczącą 20 Zasad Wiodących w Walce z Korupcją, przyjętą przez Komitet Ministrów w listopadzie 1997 r. na jego 101. posiedzeniu, Rezolucją (98)7 zezwalającą na przy-

Having regard to Resolution (97)24 on the 20 Guiding Principles for the Fight against Corruption, adopted by the Committee of Ministers in November 1997, at its 101st Session, to Resolution (98)7

jęcie częściowego i poszerzonego Porozumienia ustanawiającego „Grupę Państw przeciwko Korupcji (GRECO)”, przyjętą przez Komitet Ministrów w maju 1998 r. na 102. posiedzeniu, oraz Rezolucję (99)5 ustanawiającą GRECO, przyjętą 1 maja 1999 r.;

przypominając Deklarację Końcową oraz Plan Działania przyjęte przez Głowy Państw oraz Szefów Rządów Państw Członkowskich Rady Europy na ich drugim szczycie w Strasburgu w październiku 1997 r.;

postanawiają, co następuje:

ROZDZIAŁ I

Działania podejmowane na szczeblu krajowym

Artykuł 1

Cel

Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym osobom, które poniosły szkodę będącą skutkiem aktów korupcji, skuteczne środki prawne umożliwiające im obronę ich praw oraz interesów, w tym możliwość uzyskania odszkodowania za poniesione szkody.

Artykuł 2

Definicja korupcji

Dla celów niniejszej Konwencji, „korupcja” oznacza żądanie, proponowanie, wręczenie lub przyjmowanie, bezpośrednio lub pośrednio, łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę, nienależną korzyść lub jej obietnicę.

Artykuł 3

Naprawienie szkody

1. Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym osobom, które poniosły szkodę w wyniku korupcji, prawo do wszczęcia postępowania w celu uzyskania pełnego naprawienia takiej szkody.

2. Naprawienie szkody może obejmować straty materialne, utratę zysków, jak również szkody o charakterze niemajątkowym.

Artykuł 4

Odpowiedzialność

1. Każda Strona określi w swoim prawie wewnętrznym następujące warunki, które muszą być spełnione, aby szkoda została naprawiona:

- i) pozwany dokonał aktu korupcji lub wydał zgodę na jego dokonanie, lub też nie podjął uzasadnionych działań w celu zapobieżenia aktowi korupcji,

authorising the adoption of the Partial and Enlarged Agreement establishing the “Group of States against Corruption (GRECO)”, adopted by the Committee of Ministers in May 1998, at its 102nd Session, and to Resolution (99)5 establishing the GRECO, adopted on 1st May 1999;

Recalling the Final Declaration and the Action Plan adopted by the Heads of State and Government of the member States of the Council of Europe at their 2nd summit in Strasbourg, in October 1997,

Have agreed as follows:

CHAPTER I

Measures to be taken at national level

Article 1

Purpose

Each Party shall provide in its internal law for effective remedies for persons who have suffered damage as a result of acts of corruption, to enable them to defend their rights and interests, including the possibility of obtaining compensation for damage.

Article 2

Definition of corruption

For the purpose of this Convention, “corruption” means requesting, offering, giving or accepting, directly or indirectly, a bribe or any other undue advantage or prospect thereof, which distorts the proper performance of any duty or behaviour required of the recipient of the bribe, the undue advantage or the prospect thereof.

Article 3

Compensation for damage

1. Each Party shall provide in its internal law for persons who have suffered damage as a result of corruption to have the right to initiate an action in order to obtain full compensation for such damage.

2. Such compensation may cover material damage, loss of profits and non-pecuniary loss.

Article 4

Liability

1. Each Party shall provide in its internal law for the following conditions to be fulfilled in order for the damage to be compensated:

- i) the defendant has committed or authorised the act of corruption, or failed to take reasonable steps to prevent the act of corruption;

- ii) powód poniósł szkodę oraz
- iii) istnieje związek przyczynowy pomiędzy aktem korupcji a szkodą.

2. Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym, aby w przypadku gdy kilku pozwanych odpowiedzialnych jest za szkodę wynikającą z tej samej działalności korupcyjnej, odpowiadali oni solidarnie.

Artykuł 5

Odpowiedzialność Państwa

Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym osobom, które poniosły szkodę w wyniku aktu korupcji popełnionego przez jej urzędników przy wykonywaniu ich funkcji, odpowiednie procedury umożliwiające wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie od Państwa, a w przypadku Strony niebędącej państwem, od odpowiednich organów tej Strony.

Artykuł 6

Przyczynienie się poszkodowanego

Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym możliwość zmniejszenia lub odmowy przyznania odszkodowania, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, jeżeli powód z własnej winy przyczynił się do powstania szkody lub do jej zwiększenia.

Artykuł 7

Terminy przedawnienia

1. Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym, dla postępowań o naprawienie szkody, termin przedawnienia wynoszący co najmniej trzy lata od dnia, kiedy osoba, która poniosła szkodę, dowiedziała się lub powinna była się dowiedzieć o powstaniu szkody albo o tym, że miał miejsce akt korupcji, jak również o tożsamości osoby ponoszącej odpowiedzialność. Jednakże postępowania takie nie mogą zostać wszczęte po upływie terminu przedawnienia wynoszącego co najmniej dziesięć lat od dnia dokonania aktu korupcji.

2. Przepisy prawa wewnętrznego Stron regulujące zawieszenie lub przerwanie biegu przedawnienia stosuje się odpowiednio do terminów wskazanych w ustępie 1.

Artykuł 8

Ważność umów

1. Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym, aby każda umowa lub postanowienie umowy przewidujące korupcję były nieważne.

2. Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym wszystkim stronom umowy, których zgoda na zawarcie umowy została wyrażona wadliwie na skutek aktu korupcji, możliwość wystąpienia do sądu

- ii) the plaintiff has suffered damage; and

- iii) there is a causal link between the act of corruption and the damage.

2. Each Party shall provide in its internal law that, if several defendants are liable for damage for the same corrupt activity, they shall be jointly and severally liable.

Article 5

State responsibility

Each Party shall provide in its internal law for appropriate procedures for persons who have suffered damage as a result of an act of corruption by its public officials in the exercise of their functions to claim for compensation from the State or, in the case of a non-state Party, from that Party's appropriate authorities.

Article 6

Contributory negligence

Each Party shall provide in its internal law for the compensation to be reduced or disallowed having regard to all the circumstances, if the plaintiff has by his or her own fault contributed to the damage or to its aggravation.

Article 7

Limitation periods

1. Each Party shall provide in its internal law for proceedings for the recovery of damages to be subject to a limitation period of not less than three years from the day the person who has suffered damage became aware or should reasonably have been aware, that damage has occurred or that an act of corruption has taken place, and of the identity of the responsible person. However, such proceedings shall not be commenced after the end of a limitation period of not less than ten years from the date of the act of corruption.

2. The laws of the Parties regulating suspension or interruption of limitation periods shall, if appropriate, apply to the periods prescribed in paragraph 1.

Article 8

Validity of contracts

1. Each Party shall provide in its internal law for any contract or clause of a contract providing for corruption to be null and void.

2. Each Party shall provide in its internal law for the possibility for all parties to a contract whose consent has been undermined by an act of corruption to be able to apply to the court for the contract to be

o uznanie umowy za nieważną, niezależnie od ich prawa do dochodzenia odszkodowania.

declared void, notwithstanding their right to claim for damages.

Artykuł 9

Article 9

Ochrona pracowników

Protection of employees

Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym odpowiednią ochronę przed wszelkimi nieuzasadnionymi sankcjami wobec pracowników, którzy, mając uzasadnione podstawy do podejrzewania, że doszło do korupcji, zgłaszają w dobrej wierze swoje podejrzenia odpowiednim osobom lub władzom.

Each Party shall provide in its internal law for appropriate protection against any unjustified sanction for employees who have reasonable grounds to suspect corruption and who report in good faith their suspicion to responsible persons or authorities.

Artykuł 10

Article 10

Sprawozdania finansowe i kontrola

Accounts and audits

1. Każda Strona podejmie w ramach swojego prawa wewnętrznego niezbędne środki, aby roczne sprawozdania finansowe przedsiębiorstw były sporządzone przejrzysto i dawały prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej przedsiębiorstwa.

1. Each Party shall, in its internal law, take any necessary measures for the annual accounts of companies to be drawn up clearly and give a true and fair view of the company's financial position.

2. W celu zapobieżenia aktom korupcji każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym badanie rocznych sprawozdań finansowych przez audytorów dla potwierdzenia, że prezentują one prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej przedsiębiorstwa.

2. With a view to preventing acts of corruption, each Party shall provide in its internal law for auditors to confirm that the annual accounts present a true and fair view of the company's financial position.

Artykuł 11

Article 11

Uzyskiwanie dowodów

Acquisition of evidence

Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym skuteczne procedury pozyskiwania dowodów w postępowaniu cywilnym wszczętym w następstwie aktu korupcji.

Each Party shall provide in its internal law for effective procedures for the acquisition of evidence in civil proceedings arising from an act of corruption.

Artykuł 12

Article 12

Środki tymczasowe

Interim measures

Każda Strona zapewni w swoim prawie wewnętrznym możliwość uzyskiwania niezbędnych nakazów sądowych w celu zabezpieczenia praw i interesów stron na czas trwania postępowania cywilnego wszczętego w następstwie aktu korupcji.

Each Party shall provide in its internal law for such court orders as are necessary to preserve the rights and interests of the parties during civil proceedings arising from an act of corruption.

ROZDZIAŁ II

CHAPTER II

Współpraca międzynarodowa oraz monitorowanie wykonywania

International co-operation and monitoring of implementation

Artykuł 13

Article 13

Współpraca międzynarodowa

International co-operation

Strony będą skutecznie współdziałały w kwestiach dotyczących postępowań cywilnych w sprawach związanych z korupcją, zwłaszcza w zakresie doręczania dokumentów, uzyskiwania dowodów za granicą, jurysdykcji, uznawania i wykonywania zagranicznych orzeczeń oraz kosztów postępowania, zgodnie z postanowieniami odpowiednich dokumentów międzynarodowych dotyczących współpracy międzynarodowej.

The Parties shall co-operate effectively in matters relating to civil proceedings in cases of corruption, especially concerning the service of documents, obtaining evidence abroad, jurisdiction, recognition and enforcement of foreign judgements and litigation costs, in accordance with the provisions of relevant international instruments on international co-operation in civil and commercial matters to

wej w sprawach cywilnych i handlowych, których są Stroną, jak również zgodnie z ich prawem wewnętrznym.

which they are Party, as well as with their internal law.

Artykuł 14

Article 14

Monitorowanie

Monitoring

Grupa Państw przeciwko Korupcji (GRECO) będzie monitorowała wykonywanie niniejszej Konwencji przez Strony.

The Group of States against Corruption (GRECO) shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

ROZDZIAŁ III

CHAPTER III

Postanowienia końcowe

Final clauses

Artykuł 15

Article 15

Podpisanie i wejście w życie

Signature and entry into force

1. Niniejsza Konwencja będzie otwarta do podpisu dla Państw Członkowskich Rady Europy, przez Państwa niebędące jej członkami, które brały udział w jej opracowaniu, oraz przez Wspólnotę Europejską.

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, by non-member States that have participated in its elaboration and by the European Community.

2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia, w którym 14 sygnatariuszy wyraziło swoją zgodę na związanie się Konwencją zgodnie z postanowieniami ustępu 2. Każdy sygnatariusz, który nie jest członkiem Grupy Państw przeciwko Korupcji (GRECO) w chwili ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, automatycznie stanie się jej członkiem w dniu wejścia Konwencji w życie.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which fourteen signatories have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 2. Any such signatory, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, acceptance or approval, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force.

4. W odniesieniu do każdego sygnatariusza, który wyrazi swoją zgodę na związanie się Konwencją w terminie późniejszym, wejdzie ona w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od daty wyrażenia przez niego zgody na związanie się Konwencją zgodnie z postanowieniami ustępu 2. Każdy sygnatariusz, który nie jest członkiem Grupy Państw przeciwko Korupcji (GRECO) w chwili ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, automatycznie stanie się jej członkiem w dniu, w którym Konwencja wejdzie w życie wobec niego.

4. In respect of any signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 2. Any signatory, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, acceptance or approval, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force in its respect.

5. Szczególne warunki dotyczące członkostwa Wspólnoty Europejskiej w Grupie Państw przeciwko Korupcji (GRECO) określa się, w razie potrzeby, w drodze porozumienia ze Wspólnotą Europejską.

5. Any particular modalities for the participation of the European Community in the Group of States against Corruption (GRECO) shall be determined as far as necessary by a common agreement with the European Community.

Artykuł 16

Article 16

Przystąpienie do Konwencji

Accession to the Convention

1. Po wejściu w życie niniejszej Konwencji Komitet Ministrów Rady Europy, po konsultacjach ze Stro-

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after

nami Konwencji, może zaprosić każde Państwo niebędące członkiem Rady i niebiorące udziału w opracowaniu niniejszej Konwencji do przystąpienia do niej, na podstawie decyzji podjętej większością określoną w artykule 20.d Statutu Rady Europy oraz w wyniku jednomyślnego głosowania przedstawicieli Stron uprawnionych do zasiadania w składzie Komitetu.

2. W odniesieniu do każdego Państwa przystępującego Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy. Każde Państwo przystępujące do niniejszej Konwencji w dniu, w którym Konwencja wejdzie w życie w odniesieniu do niego, stanie się automatycznie członkiem GRECO, o ile nie jest już nim w dniu przystąpienia.

Artykuł 17

Zastrzeżenia

Nie można składać zastrzeżeń do jakiegokolwiek postanowienia niniejszej Konwencji.

Artykuł 18

Terytorialny zakres stosowania

1. Każde Państwo lub Wspólnota Europejska w momencie podpisania Konwencji lub składania dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia może określić terytorium lub terytoria, do których niniejsza Konwencja będzie stosowana.

2. Każde Państwo może w dowolnym terminie późniejszym, na mocy deklaracji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy, rozszerzyć stosowanie niniejszej Konwencji na każde inne terytorium określone w takiej deklaracji. W odniesieniu do takiego terytorium Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia otrzymania takiej deklaracji przez Sekretarza Generalnego.

3. Każda deklaracja, złożona na podstawie dwóch poprzednich ustępów w odniesieniu do każdego terytorium określonego w takiej deklaracji, może zostać wycofana poprzez zawiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego. Wycofanie stanie się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia otrzymania takiego zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 19

Stosunek do innych dokumentów i umów

1. Niniejsza Konwencja nie narusza praw i zobowiązań wynikających z wielostronnych dokumentów międzynarodowych dotyczących kwestii szczegółowych.

consulting the Parties to the Convention, may invite any State not a member of the Council and not having participated in its elaboration to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d. of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Parties entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any State acceding to it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe. Any State acceding to this Convention shall automatically become a member of the GRECO, if it is not already a member at the time of accession, on the date the Convention enters into force in its respect.

Article 17

Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention.

Article 18

Territorial application

1. Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 19

Relationship to other instruments and agreements

1. This Convention does not affect the rights and undertakings derived from international multilateral instruments concerning special matters.

2. Strony Konwencji mogą zawierać między sobą umowy dwustronne i wielostronne w sprawach objętych niniejszą Konwencją w celu uzupełniania i wzmacniania jej postanowień lub ułatwiania stosowania zawartych w niej zasad, lub nie naruszając celów i zasad niniejszej Konwencji poddać się w jej zakresie zasadom ustalonym w ramach szczególnego systemu wiążącego je w chwili otwarcia niniejszej Konwencji do podpisu.

3. Jeżeli dwie, lub więcej, Strony zawarły już umowę lub traktat dotyczące kwestii objętych niniejszą Konwencją albo w inny sposób ułożyły swoje stosunki w odniesieniu do tych kwestii, mają one prawo do stosowania takiej umowy lub traktatu albo odpowiedniego regulowania tych stosunków zamiast niniejszej Konwencji.

Artykuł 20

Poprawki

1. Poprawki do niniejszej Konwencji mogą być proponowane przez każdą ze Stron i będą one przekazywane przez Sekretarza Generalnego Rady Europy Państwom Członkowskim Rady Europy, każdemu Państwu niebędącemu członkiem, które brało udział w opracowaniu niniejszej Konwencji, Wspólnocie Europejskiej, jak również każdemu Państwu, które przystąpiło do niniejszej Konwencji lub zostało zaproszone do przystąpienia zgodnie z postanowieniami artykułu 16.

2. Wszelkie poprawki proponowane przez którąkolwiek Stronę przekazuje się do Europejskiego Komitetu ds. Współpracy Prawnej (CDCJ), który przedkłada swoją opinię na temat proponowanej poprawki Komitetowi Ministrów.

3. Komitet Ministrów rozważy zaproponowaną poprawkę oraz opinię przedłożoną przez CDCJ i po konsultacji ze Stronami Konwencji niebędącymi członkami Rady Europy może przyjąć poprawkę.

4. Tekst każdej poprawki przyjętej przez Komitet Ministrów zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu przesyła się Stronom do akceptacji.

5. Każda poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu wejdzie w życie trzydziestego dnia po terminie, w którym wszystkie Strony poinformują Sekretarza Generalnego o jej akceptacji.

Artykuł 21

Rozstrzygnięcie sporów

1. Europejski Komitet ds. Współpracy Prawnej (CDCJ) Rady Europy będzie informowany w kwe-

2. The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it or, without prejudice to the objectives and principles of this Convention, submit themselves to rules on this matter within the framework of a special system which is binding at the moment of the opening for signature of this Convention.

3. If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty in respect of a subject which is dealt with in this Convention or otherwise have established their relations in respect of that subject, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate these relations accordingly, in lieu of the present Convention.

Article 20

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community, as well as to any State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 16.

2. Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) and, following consultation of the Parties to the Convention which are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment.

4. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5. Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 21

Settlement of disputes

1. The European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) of the Council of Europe shall be

stiach dotyczących interpretacji oraz stosowania niniejszej Konwencji.

2. W przypadku zaistnienia sporu pomiędzy Stronami odnośnie do interpretacji lub stosowania niniejszej Konwencji będą one dążyły do rozstrzygnięcia poprzez negocjacje lub inne wybrane przez nie środki o charakterze pokojowym, w tym przez przedstawienie sporu Europejskiemu Komitetowi ds. Współpracy Prawnej (CDCJ), sądowi arbitrażowemu, którego decyzje będą wiążące dla Stron, lub Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości, zgodnie z ustaleniami podjętymi przez zainteresowane Strony.

Artykuł 22

Wypowiedzenie

1. Każda ze Stron może w dowolnym czasie wypowiedzieć niniejszą Konwencję przez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Wypowiedzenie takie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 23

Zawiadomienia

Sekretarz Generalny Rady Europy zawiadamia Państwa Członkowskie Rady oraz wszystkie Państwa, które przystąpiły do niniejszej Konwencji, o:

- a) każdym podpisaniu,
- b) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia,
- c) każdej dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji zgodnie z artykułami 15 oraz 16,
- d) każdej innej czynności, notyfikacji lub korespondencji dotyczącej niniejszej Konwencji.

NA DOWÓD CZEGO, niżej podpisani, odpowiednio do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję.

SPORZĄDZONO w Strasburgu dnia 4 listopada 1999 r., w językach angielskim oraz francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaże poświadczone kopie każdemu Państwu Członkowskiemu Rady Europy, Państwowom niebędącym członkami, które uczestniczyły w opracowaniu niniejszej Konwencji, Wspólnocie Europejskiej oraz każdemu Państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej.

kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2. In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ), to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Article 22

Denunciation

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 23

Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any other signatories and Parties to this Convention of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c) any date of entry into force of this Convention, in accordance with Articles 15 and 16;
- d) any other act, notification or communication relating to this Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Strasbourg, the 4th day of November 1999, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community, as well as to any State invited to accede to it.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie ona niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 20 sierpnia 2002 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *L. Miller*